

Föreningen Ljusterö natur och miljö bildad – Första uppgift att granska förslag till storskalig vindkraftsutbyggnad på Ljusterö

Den 23 augusti bildades i församlingshemmet på Ljusterö föreningen "För Ljusterö Natur och Miljö". Vid föreningsmötet antogs följande programförklaring:

Föreningen har som ändamål att bedriva opinionsbildande verksamhet med syfte att främja friluftslivet och naturvärdena på och omkring Ljusterö. Detta innebär att kritiskt granska planer och markexploateringsförslag som berör Ljusterö, samt att gentemot myndigheter och organisationer företräda medlemmarnas intressen i sådana frågor.

Föreningen för Ljusterö natur och miljö har som första fråga att seriöst granska och behandla förslag till storskalig vindkraftsutbyggnad på Ljusterö för att hävda den enskilda individens tillgång till ostörd natur och miljö.

Den omedelbara anledningen till att föreningen bildats är det storskaliga projekt för att bygga 23 nya vindkraftverk på Ljusterö som drivs av företaget Kraftö AB, som du har upplåtit mark till. Vi vill med detta brev till dig framföra varför vi tycker att storskalig vindkraft på Ljusterö skadar öns utveckling.

Projektet på Ljusterö är unikt jämfört med de flesta vindkraftsprojekt som bedrivs i Sverige

- **Ljusterö är relativt tätt bebyggt och bebott och utnyttjas intensivt av ett stort antal bofasta och fritidsboende. De flesta vindkraftsprojekt i Sverige ligger på betydligt mer ensliga platser**
- **Kraftverken föreslås ligga betydligt närmare (500 m) ett mycket stort antal bostadsfastigheter än vad som är vanligt på andra platser. Gotland, som är den kommun i Sverige som har störst erfarenhet av vindkraft, tillämpar ett skyddsavstånd på 1000 m för att skydda omkringboende från buller och visuella störningar. Genom Ljusterös omfattande bebyggelse saknas platser på ön där det är mer än 1000 m till närmaste bostadshus**
- **Ljusterö har relativt dåliga vindförutsättningar för vindkraft. För att kompensera för detta föreslås högre kraftverk (150-190 m, motsvarande Kaknästornet) än normalt, vilket medför större störningar och ingrepp i naturen. Detta torde motivera ett större skyddsavstånd än på andra platser (inte mindre)**

Länsstyrelserna i hela landet har kartlagt vindförhållanden och intressen som står i konflikt med utbyggnad av vindkraft och därigenom identifierat områden av riksintresse för vindkraftsutbyggnad. Ljusterö har i denna kartläggning inte bedömts vara av riksintresse för vindkraft, eftersom det finns för stora konkurrerande intressen i förhållande till vindförutsättningarna.

Av följande skäl kommer de föreslagna vindkraftverken att skada utvecklingen på Ljusterö:

- **De föreslagna vindkraftverken är placerade så att avståndet till bostadshus är ca 500 m. Det innebär att de flesta hus på Ljusterö utsätts för bullernivåer på 35-40 dB, vilket är mer än Naturvårdsverket föreslagit som riktvärde i områden där låg bullernivå utgör en särskild kvalitet. 40 dB är den gräns för buller som inget bostadshus får utsättas för**

- Vindkraftverken utgör (inte minst genom sin mycket stora höjd) ett stort ingrepp i landskapets utseende, och kommer att förändra öns utseende från punkter på långa avstånd från ön
- I de stora strövområden som finns på ön kommer ljudnivåer på 55 dB att bli rådande. Öns värde för friluftsliv försvinner därmed
- Den största delen av Ljusterös näringsliv utgörs av serviceföretag som byggföretag, anläggningsföretag, hantverkare, butiker mm som betjänar fritidsboende och bofasta
- **Genom bullret och ingreppen i naturen kommer Ljusterö att bli väsentligt mindre attraktivt för fritids- och fastboende. Viljan att investera i fastigheter på ön kommer att minska, vilket kommer att försämra förutsättningarna för öns näringsliv**
- Vindkraften gynnar inte Ljusterös näringsliv:
  - Såvitt känt är endast en privatperson från Ljusterö delägare i Kraftö. Bolaget ägs av svenska privata investerare och ett irländskt fastighetsbolag
  - Vindkraften skapar inga bestående arbetstillfällen. De anläggningsarbeten som görs under utbyggnaden är av sådan skala att lokala anläggningsföretag troligtvis inte har lämplig utrustning
  - Ett begränsat antal markägare som du får hyra för att upplåta mark till kraftverken. Detta är inga betydande belopp, och ger inga incitament för arbetstillfällen eller aktivitet på Ljusterö, eller för att vårda kulturlandskapet.
  - Den ekonomiska förening som är förknippad med vindkraften på Ljusterö utgör ett rabattprogram på elkraft, som vilken elkonsument i Sverige som helst kan få del av på den öppna marknaden från andra bolag. Inget av eventuell värdestegring på kraftverken kommer dess medlemmar till del.

Som markägare finns det ett antal faktorer som vi tycker att du bör ta hänsyn till när du hyr ut mark till vindkraftverk:

- Om olyckor sker med vindkraftverken eller den dag vindkraftverken tjänat ut kan stora kostnader och/eller rättsligt ansvar falla på dig, om Kraftö eller dess efterföljare inte avsatt resurser för att hantera rivning, reparationer eller skadestånd
- Det faktum att vindkraft uppförs på din mark (för vilket du får ersättning genom hyra) inskränker kraftigt på omkringliggande markägares möjligheter att använda sin mark. Bl.a. blir det omöjligt att inom 500 m bygga bostadshus, och inom ett avstånd på ca 1000-1500 m försämras pga buller och andra störningar möjligheten att bygga bostads- eller fritidshus. För detta får dina grannar ingen ersättning. Krav kan komma att riktas mot dig avseende förluster pga detta
- Värdet av din och dina grannars mark försämras på andra sätt:
  - Möjligheterna att i framtiden avstycka tomter för att sälja av förloras
  - Jakträtten kan försvinna

Den skada som en utbyggnad av vindkraften kan göra på Ljusterös utveckling är så allvarlig att den inte uppvägs av nyttan av kraftverken, med tanke på att många alternativa placeringar finns i Sverige. Vi måste alla göra uppoffringar för att lösa de globala miljöproblemen, men vindkraften gör störst nytta och minst skada om den placeras där vindförutsättningarna är bäst och konflikterna med övriga intressen minst. Detta gäller inte på Ljusterö.

Med vänlig hälsning

FÖRENINGEN "FÖR LJUSTERÖ NATUR OCH MILJÖ"

Jan Bergstedt, ordförande

Bilagor:

Förteckning styrelseledamöter, kontaktuppgifter